PTT ÇOCUK

UDH
T.C. Ulaşırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı

Ptt

8

AYLIK ÇOCUK DERGİSİ
HAZİRAN 2018

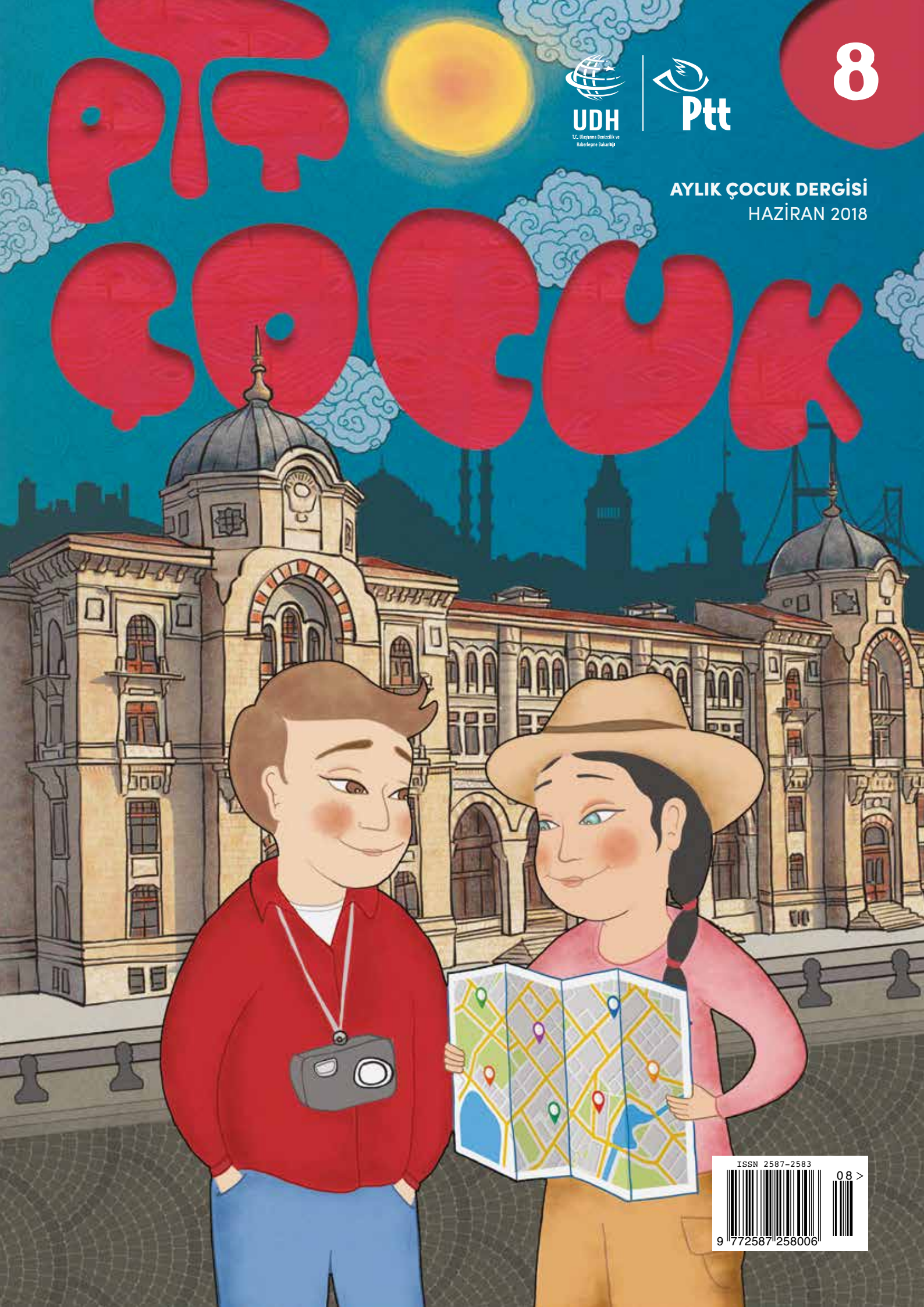

ISSN 2587-2583
08 >
9 772587 258006

HAZİRAN 2018 SAYI: 8
Yaygın süreli yayın
ISSN 2587-2583

Büyükharf Bas. Yay. Tan. Dan. ve Org. Ltd. Şti. adına
PTT Çocuk Dergisi Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Mehmet Eren Safi

Yayın Koordinatörü
Burçin Armutlu

Editör
Songül Baş

Yazı İşleri
Deniz Aktan
Egecan Günday
Emre Bozkır
Hasan Cüneyt Bozkurt
Nehir Öztürk
Nil Özben
Zeynep Yiğit

Görsel Yönetmen
Evrim Erzurumdağ

İllüstrasyon
Öykü Terzioğlu Özer

Genel Koordinatör
İsmail Demir

Koordinatör
Aslı Kınay

Yayın Danışmanı
Dr. Polat Safi

Çocuk Ruh Sağlığı Danışmanı
Psk. Dr. Ceyda Öztekin

UDH
T.C. Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı

Ptt

Yapım

Büyükharf Bas. Yay. Tan. Dan. ve Org. Ltd. Şti.

Söğütözü Mah. Söğütözü Cad.
Koç Kuleleri No: 2 B Blok Kat: 12
No: 34-35 Çankaya/ANKARA
T: 0312 446 15 72 F: 0312 446 15 82
www.buyukharf.com.tr

Baskı

Özel Ofset Basın Yayın Matbaa Tic. San. Ltd. Şti.

Matbaacılar Sanayi Sitesi
1514. Sokak No: 6
İvedik/Ostim/ANKARA
T: 0312 395 06 08
Tarih: 04.06.2018

Yayımlanan yazıların hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir.
Makul alıntılar dışında izinsiz iktibas yapılamaz.

PTT ÇOCUK

www.ptt.gov.tr
/PTTKurumsal /Ptt.Kurumsal /pttkurumsal

Merhaba,

Haritaları sever misiniz? Onlar sayesinde yönümüzü bulabiliyoruz. Ayrıca yeryüzü ve yer altı şekilleri gibi konuları öğrenerek Dünya hakkındaki bilgimizi artırıyoruz. Dolayısıyla gerek seyahatlerde gideceğimiz yeri bulabilmek için gerekse yaşadığımız çevre ile ilgili bilgiler edinmek için haritalardan yararlanıyoruz. Bu sebeple 8. sayımızı haritalara ayırdık.

Harita denince Pîrî Reis'ten söz etmemek olmazdı. Biz de "Tarihte Yolculuk" köşemizde bu ünlü denizciyi anlattık. Sporcu PTT Çocuk ise harita ile yön bulma sporu oryantiringi tanıttı bize. Oldukça eğlenceliymiş...

Sadece gezip oynamak olmaz ki... O yüzden Bilinçli PTT Çocuk sorumluluklarımızı anlattı köşesinde.

"Gökyüzünün Büyülü Dünyası" sayfalarında ise Mars'a doğru uzun bir yolculuğa çıkaralım istedik sizi... Bu köşemizi de severek okuyacağınızı düşünüyoruz.

Ramazan Bayramınızı kutluyor, hepinize güzel ve bol eğlenceli bir yaz tatili diliyoruz.

Sevgilerimizle...

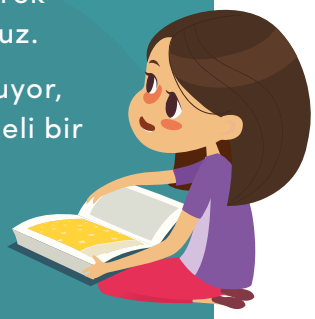

PTT'yi Tanıyalım 2
Doğadan Bize 4
Küçük Filatelist 6
Karne Zamanı Geldi, Başlasın Yaz Tatili 8
Fark Bulmaca 9
Hayvanları Seviyorum 10
Ülkemi Tanıyorum 12
Mucit PTT Çocuk 14
İngilizce Öğreniyorum 16
Kelime Bulmaca 17
Bilgi Küpü 18
Gizemli Yeryüzü 20
Dünyayı Dolaşıyorum 22
Hayal Et, Yaz 24
Labirent Bulmaca 25
Vücudumuzu Tanıyalım 26
Beraber Yemek Yapalım 28
Gökyüzünün Büyülü Dünyası 30
Eşya Bulmaca 32
Tarihte Yolculuk 34
Pullarla Öğrenelim 36
Sporcu PTT Çocuk 38
Sokak Oyunlarımız 40
Sanatçı PTT Çocuk 42
Sevgili Günlük 44
Bilinçli PTT Çocuk 46
Engelleri Aşalım 48
Meraklı PTT Çocuk 50
Şifreli Bulmaca 51
Atasözlerimiz-Deyimlerimiz 52
Okuyan PTT Çocuk 53
Leyleği Havada Görmek 54
Mandala Boyuyorum 62
Cevap Anahtarı 64

PTT'Yİ TANIYALIM

SİRKECİ POSTANESİ

PTT, ülke çapında 4 binden fazla binada hizmet veriyor. Bu binalar arasında uzun yıllardır kullanımda olan ve tarihî nitelik taşıyanlar da var. Bu sayımızda o binalardan birine, Sirkeci Postanesi'ne yer verdik. Haydi, gezmeye başlayalım.

Ülkemizin en eski postanesi...

İstanbul'un Fatih ilçesinde bulunan Sirkeci Postanesi, ülkemizin en eski postanesi olma özelliği taşıyor. Mimar Vedat Tek tarafından tasarlanan binanın yapımı 1909 yılında tamamlanmış. Bu postaneye Büyük Postane de deniyor.

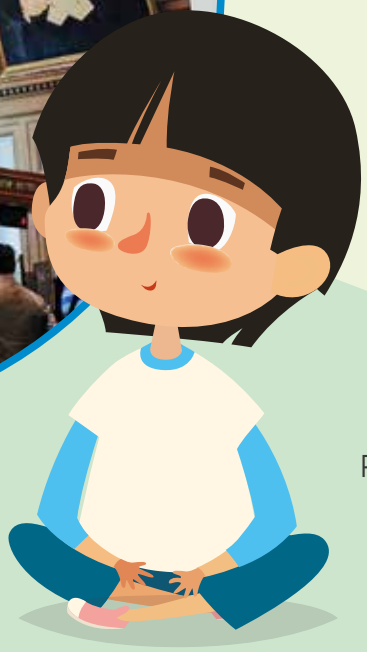

Tarihî önemi var

Sirkeci Postanesi, Osmanlı döneminden kalan çok önemli bir eser. Kurtuluş Savaşı sırasında Atatürk'e gönderilen telgraflar da bu binadan çekilmiş.

İlk radyo yayınları bu binada...

Zamanında İstanbul Radyo Evi olarak da hizmet veren binada 1927 yılında ilk radyo yayını yapılmış. Postane, zaman içinde sadece posta ve telgraf işlerinde kullanılır hale gelmiş.

Zemin katında PTT işlemleri gerçekleştiriliyor

Oldukça geniş bir alanda kurulu bu postane 4 katlı ancak günümüzde sadece zemin katı PTT hizmetleri için kullanılıyor.

Sirkeci Postanesi'nde müze de var

- Sirkeci Postanesi içinde 2000 yılında açılan bir müze bulunuyor. Müzenin farklı katlarında eski telgraf cihazları, telefonlar, damgalar, postacıların kullandığı yol haritaları, santraller ve postacı çantalarını görmek mümkün. Bu önemli bina, çok sayıda esere ev sahipliği yapıyor.
- Binada bu sene tadilat çalışmaları yürütülüyor.

DOĞADAN BİZE

LOTUS ÇİÇEĞİ

Bu sayımızda çok nadide bir bitki olan lotus çiçeğini inceledik. Bu bitkinin güzelliğine siz de hayran kalacaksınız.

Lotus çiçeği daha çok yağmur ormanlarında yetişir. Kirli ve çamurlu sularda rastlayabileceğimiz bu bitkinin yaprakları teker teker gelişir. Lotus çiçeği sıcaklıklar düşse bile kendi ısısını korumayı başarır. Ayrıca bu çiçek, yağmur sularını kullanarak kendini temizler.

Avrupa'da koruma altına alınan bu bitkinin yüksekliği 3 metreye, neredeyse iki insan boyuna ulaşabiliyor. Lotus çiçeği dünyanın en nadide çiçeklerinden biri olarak kabul ediliyor.

Lotus çiçeğinin en çok bilinen türleri, Asya'da yetişen *Nelumbo nucifera* (pembe lotus) ile Kuzey Amerika ve Karayipler'de yetişen *Nelumbo lutea*dır (Amerika lotusu).

KÜÇÜK FİLATELİST

PUL SERGİLERİ

Hiç sergi gezme fırsatınız oldu mu? Günümüzde birçok konuda o kadar güzel sergiler düzenleniyor ki... Gezmesi oldukça zevkli sergiler arasında pul sergileri de yer alıyor. Biz de köşemizi bu önemli filateli etkinliklerine ayırdık.

Farklı konularda sergiler

• Pul sergileri çok değişik konularda düzenlenebiliyor. Bu kıymetli etkinliklerde ziyaretçiler pulculuk tarihinin en nadide örneklerini veya yeni çıkan pulları görme fırsatı buluyor.

• PTT ülkemizde pul sergisi düzenleyen kurumların başında geliyor. Şirket, açtığı sergilerle çocukların ve gençlerin filateliye ilgisini artırmayı amaçlıyor.

Ülkemizin dört bir yanında...

PTT, 2018 yılı içinde birçok sergiye imza attı. İşte bunlardan bazıları:

- 18-22 Mart 2018 tarihleri arasında Çanakkale'de "Çanakkale Zaferi'nin 103. Yılı Pul Sergisi"
- 16-21 Nisan 2018 tarihleri arasında Antalya'da "Turizm Haftası Pul Sergisi"
- 18-20 Nisan 2018 tarihleri arasında Mardin'de "Dinler ve Medeniyetler Pul Sergisi"
- 20-23 Nisan 2018 tarihleri arasında İzmir'de "Bayındır Çiçek Festivali Pul Sergisi"

PTT'den çocuklar için pul sergileri

PTT, 2018 yılı pul sergi programı kapsamında, 20-23 Nisan 2018 tarihleri arasında "23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı" vesilesiyle pul sergileri düzenledi. Bu etkinliklerde, sergi alanında açılan filatelik ürün satış yerlerinde özeltarih damgaları kullandırıldı.

Fırsatını bulur bulmaz bir pul sergisi gezmenizi tavsiye ediyoruz. Sadece güzel pullar görmüş olmaz, pul sergisinin konusuyla ilgili çok değerli bilgiler de edinirsiniz.

KARNE ZAMANI GELDİ, BAŞLASIN YAZ TATİLİ

Bekle bizi yaz...

Bu yazı nasıl değerlendirebiliriz?

- Bisiklete binebiliriz.
- Sevdiklerimizi ziyaret edebilir, onlarla vakit geçirebiliriz.
- Denize girip istediğimiz kadar yüzebiliriz.
- Şehrimizdeki müze ve sergileri gezebiliriz.
- İlgimizi çeken kitapları okuyabiliriz.
- Sevdiğimiz bir sporla ilgili yaz okuluna gidebiliriz.
- Bir müzik aleti çalmayı öğrenebiliriz.
- Arkadaşlarımızla eğlenceli sokak oyunları oynayabiliriz.
- Bir büyüğümüzle birlikte sevdiğimiz bir yemeği yapabiliriz.
- Arkadaşlarımızla birlikte uçurtma uçurabiliriz.

Yaşasın... Bu ay karneleri alıyoruz. Çok heyecanlıyız. Güzelce çalıştık ve yararlı bilgiler edindik. Ayrıca arkadaşlarımızla oldukça keyifli vakit geçirdik. Elbette, dinlenmeyi de hak ettik. Bu yaz yapabileceğimiz o kadar çok şey var ki...

FARK BULMACA

Bakalım, iki resim arasındaki 7 farkı bulabilecek misiniz?

HAYVANLARI seviyorum

KELEBEKLER

Bu sayımızda, rengarenk kanat desenleriyle bir çiçekten diğerine konarken içimizi neşeyle dolduran kelebekleri inceledik. Haydi başlayalım.

Uç uç kelebek, yaldızlı böcek...

Kelebekler oldukça renkli ve güzel canlılar. Dünya üzerinde 100 binden fazla kelebek türü bulunuyor. Güzelliklerine hayran olduğumuz kelebeklerin yaşam süreleri birkaç gün ile 10-11 ay arasında değişiyor.

Batı pigme mavisi, 12-20 milimetre kanat açıklığı ile dünyanın en küçük kelebek türü olarak biliniyor. Ancak bazı kaynaklarda, Çin'de keşfedilen ve "Tonggeiminima Shouet Yuan" adı verilen kelebeğin 12-17 milimetre kanat açıklığı ile dünyanın en küçük kelebeği olduğu iddia ediliyor.

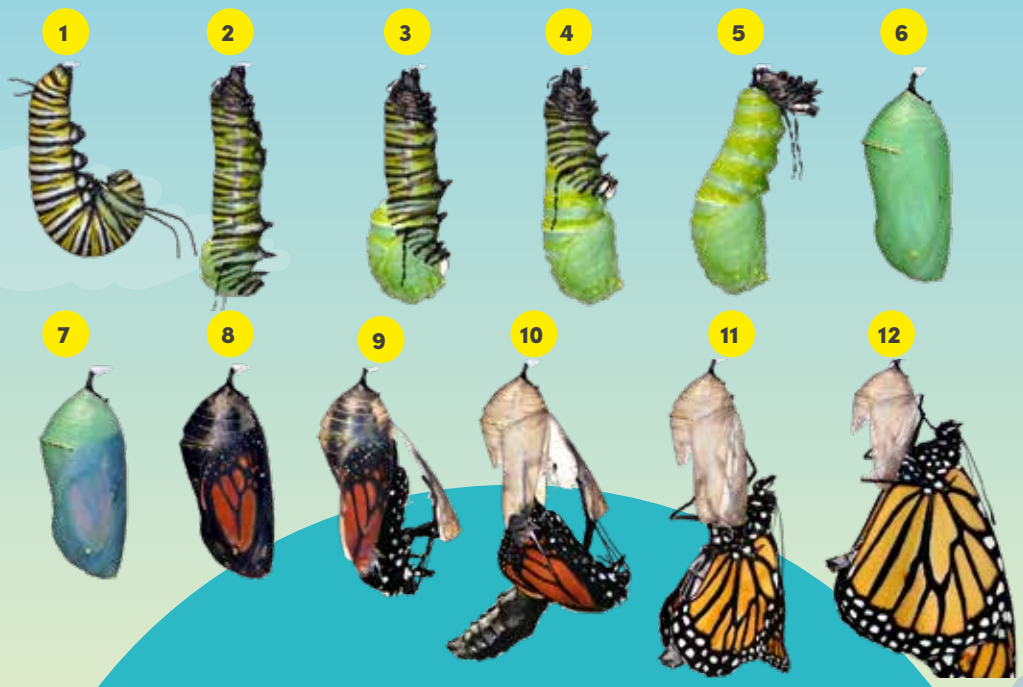

Tırtıldan kelebeğe...

Yavru kelebeğe tırtıl deniyor. Tırtıllar bir süre sonra büyüyor ve önce pupa sonra kelebek haline geliyor. Çenesi ve gagası olmayan kelebekler incecik hortumlarıyla çiçeklerin suyunu çekerek besleniyor.

İlginç

- Bazı kelebekleri kondukları yerde ayırt edebilmek imkansızdır. Kendilerini saklamayı çok iyi başarırlar.
- Kimi kelebekler yüzlerce kilometre uçabilir.

PTT, güzel kelebeklerin görsellerini 1987 yılında çıkardığı "Kelebekler" temalı pullarda kullanmıştır.

ÜLKEMİ TANIYORUM

ERZURUM

Doğu Anadolu Bölgesi'nin yüksek mi yüksek ili Erzurum'a hoşgeldiniz. Ülkemizin en soğuk şehirlerinden birini beraber gezmeye ne dersiniz?

Doğu Anadolu Bölgesi'nin en kalabalık şehirlerinden Erzurum'un doğusunda Kars ve Ağrı, kuzeydoğusunda Ardahan, güneyinde Muş ve Bingöl bulunmaktadır. Batıda Erzincan ve Bayburt illeriyle komşu olan şehrin kuzeyinde ise Artvin ve Rize yer almaktadır.

Palandöken Dağı'nda kayak yapmak ne kadar zevkli!

- Erzurum'un simgesi haline gelen yerlerden biri Palandöken Dağı'dır. Bu dağ yaklaşık 3185 metredir. Şehrin güneyinde yer alan Palandöken Dağı kayak yapmak için ideal bir yerdir. Burada her gün 32 bin kişinin, ortalama bir stadyum dolusu insanın kayak yapabileceği bir kayak merkezi vardır.

- Erzurum 2017 yılında Avrupa Gençlik Olimpik Kış Festivali'ne ev sahipliği yapmıştır. Festival boyunca gençler kayaktan buz hokeyine birçok dalda yarışmıştır.

Çifte Minareli Medrese

Çifte Minareli Medrese Erzurum'un simgelerinden biridir. Selçuklular zamanında yaptırılan bu medrese günümüzde hem müze hem de sergi alanı olarak kullanılmaktadır.

Medrese: İslam ülkelerinde, genellikle İslam dini kurallarına uygun bilimlerin okutulduğu yer

Minare: Camilerde müezzinin ezan okuduğu yüksek ve ince yapı

Oltu taşından yapılan önemli eşyalar...

Erzurum'un Oltu ilçesinde çıkarılan bu kıymetli taş, şehrin önemli değerleri arasındadır. İşlenmesi oldukça kolay olan oltu taşı, yüzükten bilekliğe, küpeden kolyeye birçok eşyanın yapımında kullanılır.

MUCİT PTT ÇOCUK

YAĞMUR BULUTLARI

Bu sayımızda küçük kardeşinizle veya sizden küçük bir arkadaşınızla birlikte yapabileceğiniz ve seveceğinize inandığımız eğlenceli bir deney hazırladık. Önce neye ihtiyacımız var, bir bakalım...

Malzemeler

Gıda boyası
Tıraş köpüğü
2-3 adet küçük kap
1 adet damlalık
1 adet geniş cam kase

Yapılışı

1. Kaplarımızı su ile dolduralım.

2. Kaplara farklı renkte gıda boyaları ekleyelim.

3. Kasemizin üçte ikisini su ile dolduralım. Suyun yüzeyini bol miktarda tıraş köpüğü ile kaplayalım. Tıraş köpüğü suyun üzerinde bulut gibi duracaktır.

4. Hazırladığımız renkli sulardan damlalıkla birkaç kez tıraş köpüğünün üzerine damlatalım.

Sonuç

Tıpkı bulutları oluşturan su damlacıklarının yağmur olarak yağması gibi renkli suların da tıraş köpüğünün (bulutların) içinden geçerek suya (atmosfere) damla damla aktığını görebilirsiniz.

İNGİLİZCE ÖĞRENİYORUM

Unscramble the words.

Kelimelerin doğru yazılışını karşısına yazar mısınız?

RIEGENEN	E.....
REWOKR	W.....
RHECAET	T.....
ROCTOD	D.....
OTLPI	P.....
EHELTAT	A.....

İpucu: Meslekler
Hint: Occupations

KELİME BULMACA

T Y E F İ C E K R İ S O S M

D K L I A T İ R A H S U H A

F T K E B E L E K A D Y K R

H G Z A K A F G G E A M T S

K U U K H E T M C C D Y Z Y

Y K Y H D Z H Ğ A D J F T Y

E D S D U İ G R E S A K K H

B F I K G D H N D Y Y A O V

S Y B M U R U Z R E F R P O

I A M G A Y G U N C A N F G

B C R Y C O P S H Y R E A B

F B H A A S F F B O Ğ D V Y

K E G Y Y N S I A B O I Y O

D T E K S İ M D B Z C H N D

HARİTA
MİSKET
SERGİ
SARAY
COĞRAFYA
SİRKECİ
DAĞ
ERZURUM
KARNE
MARS
KELEBEK

Bakalım, yukarıda verilen kelimeleri bulmacanın içinde bulabilecek misiniz?

BİLGİ KÜPÜ

HARİTALAR

Haritalar bize ne çok şey gösteriyor...

Haritalar yeryüzünün veya onun bir parçasının belli bir orana göre küçültülerek çizildiği taslaklardır. Bu taslaklar, yön bulmaya yardımcı olmanın yanı sıra taslağı çizilen bölgenin yer altı kaynakları, yeryüzü şekilleri, iklimi gibi konularda bize değerli bilgiler verir.

Günümüzde cep telefonları aracılığıyla da haritalara ulaşmak mümkün.

Haritaların önemi

- İstediğimiz adrese kolaylıkla ulaşmamızı sağlar.
- Yeni evlerin, okulların yapılacağı yerlerin belirlenmesinde kullanılır.

Kroki nedir?

Kroki, bir konu veya nesnenin, başlıca özelliklerini yansıtacak biçimde hazırlanmış taslağıdır. Haritalarla benzer özellikler taşır. Ancak krokilerde ölçek kullanılmaz.

Yönümüzü bulalım

Haritaların ve krokilerin üzerinde yönleri gösteren işaretler vardır. Bunlar ana yönleri (kuzey, güney, doğu, batı) ve ara yönleri (kuzeydoğu, kuzeybatı, güneydoğu, güneybatı) belirtir. Böylece yönümüzü bulabiliriz.

Ölçek:
Bir yerin/mesafenin gerçek uzunluğu ile harita ya da resimdeki uzunluğu arasındaki oran

Çevresindeki binalara bakarak okulunuzun yönünü tarif edebilir misiniz? Okulunuzun kuzeyinde ve güneyinde hangi binalar var?

GİZEMLİ YERYÜZÜ

DAĞLAR

Dağlar yeryüzünün en yüksek şekilleri... Çok uzaklardan veya gökyüzünde bir uçağın içinden rahatça görülebilecek kadar büyükler. Bu görkemli oluşumları yakından tanımaya ne dersiniz?

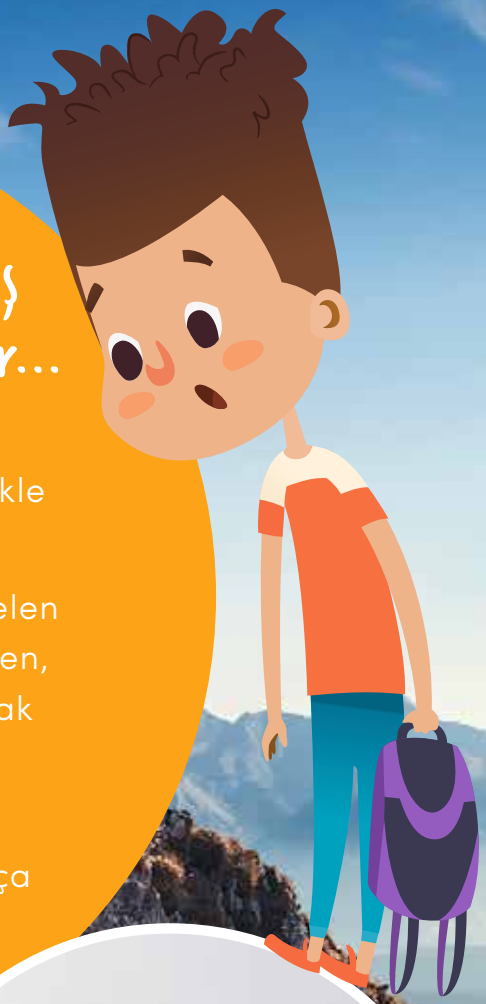

Dağ başını duman almış Gümüş dere durmaz akar...

- Dağlar çevresindeki karasal alanlardan daha yüksektir. Genellikle yükseklikleri 500 metreyi geçer.
- Bulunduğu yerde tek başına yükselen dağlar tek dağ olarak adlandırılırken, aralarında vadiler bulunan ve ortak özellikler gösteren dağlara sıradağ ismi verilir.
- Dağlarda sıcaklık yukarı çıkıldıkça düşer, aşağı inildikçe artar.

Dağcılık: Sportif bir faaliyet

Günümüzde dağcılık önemli bir spor dalı. Bu doğa sporunda, sporcular çeşitli stillerde gerçekleştirdikleri tırmanışlarla dağların zirvesine ulaşmaya çalışır.

En yüksek dağlar...

- **Dünyanın en yüksek dağı Çin-Nepal sınırındaki Everest Dağı'dır. Himalayalar'ın üzerinde yükselen bu dağ 8848 metredir.**
- **Türkiye'nin en yüksek dağı ise Ağrı Dağı'dır. Doğu Anadolu Bölgesi'ndeki bu dağın yüksekliği 5165 metredir.**

Everest Dağı

Ağrı Dağı

Minik Dağ Sözlüğüm

Dağlık alan: Dağlarla kaplı bölge.

Dağ dağa kavuşmaz, insan insana kavuşur: Ne kadar uzak düşmüş olurlarsa olsunlar, insanlar günün birinde birbirleriyle karşılaşabilirler anlamında kullanılan bir söz.

Dağ gibi: Çok büyük, çok güçlü.

Dağ yamacı: Dağın herhangi bir yanı.

Dağ eteği: Dağ yamacının alt bölümü.

Orografya: Dağları inceleyen bilim dalı.

DÜNYAYI DOLAŞIYORUM

BOSNA-HERSEK

Bu sayımızda bir Balkan ülkesine, Bosna-Hersek'e konuk oluyoruz. Bu güzel ülkeyi tanımaya ne dersiniz? O zaman yolculuğumuz başlasın.

Bosna-Hersek, yaklaşık üç buçuk milyon nüfusa sahip bir ülke. Burada Boşnaklar, Sırplar ve Hırvatlar yaşıyor. Başkenti Saraybosna olan Bosna-Hersek'in doğusunda Sırbistan, kuzey, batı ve güneyinde Hırvatistan, yine güneyinde Karadağ yer alıyor.

Saraybosna'da tarihî Başçarşı

Bu çarşı Saraybosna'nın kalbi olarak kabul ediliyor. Başçarşı'da kafeler, restoranlar, hediyelik eşya mağazaları, bakkal ve manavlar bulunuyor. Burası bizim Anadolu kasabalarımıza çok benziyor. Başçarşı Sebili olarak adlandırılan tarihî çeşme ise çarşının sembolü niteliğinde.

Millî kütüphane

Viyeçnitsa Kütüphanesi Saraybosna'nın en önemli mekanlarından biri. 1992 Bosna Savaşı'nda zarar gören fakat sonradan onarılıp yeniden açılan kütüphane ülkenin tarihî arşivini barındırıyor.

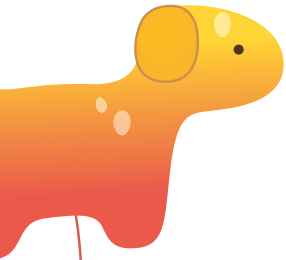

Mostar Köprüsü

Bosna-Hersek'in bir diğer önemli şehri olan Mostar'da bulunan köprü Mimar Sinan'ın öğrencisi Mimar Hayreddin tarafından inşa edilmiştir. Köprü 2005 yılında UNESCO Dünya Miras Listesi'ne alınmıştır.

Yemekleri adeta bir lezzet şöleni...

Boşnak yemekleri çok lezzetli. Bunlar arasında bizim mantımızdan biraz farklı yapılan Boşnak mantısı ile Bosna-Hersek denince ilk akla gelen lezzetlerden Boşnak böreğini sayabiliriz. Ayrıca tavuk eti, havuç ve patatesle yapılan Begova çorbasından da bahsetmeden geçmeyelim.

HAYAL ET, YAZ

BABALAR GÜNÜ KUTLU OLSUN...

Her yıl haziran ayının üçüncü pazarı Babalar Günü olarak kutlanıyor. Babamız çoğu zaman en iyi oyun arkadaşımız, en büyük destekçimiz ve en güvendiğimiz insan. Siz de babanıza güzel bir mektup yazıp onu mutlu etmeye ne dersiniz?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ad-Soyad: ..... Telefon: .....

Doğum Tarihi: ..... Adres: .....

1. Mektubunu yaz.
2. Sayfayı kes veya fotokopisini çek.
3. Ad-soyad, doğum tarihi, telefon numarası ve adresinle birlikte PTT A.Ş. Pazarlama Daire Başkanlığı, Şehit Teğmen Kalmaz Caddesi No:2 06050 Ulus/ANKARA adresine gönder.
4. *PTT Çocuk* ailesi tarafından seçilen mektup dergimizde yayımlanacak ve yazarı ödüllendirilecektir.

LABİRENT BULMACA

İstanbul'u gezen arkadaşımızın Galata Kulesi'ne ulaşmasına yardımcı olur musunuz?

VÜCUDUMUZU TANIYALIM

MİDE

O ses de nedir? Mideniz mi gurulduyor yoksa? Ara sıra değişik sesler çıkaran midemizi yakından tanımaya ne dersiniz?

Midemiz sindirir...

- Karın boşluğumuzun sol tarafında bulunan midemiz sindirim organımızdır. Yediğimiz yiyecekler burada parçalanır ve bulamaç haline gelir.
- Midemizin bulunduğu yer onikiparmak bağırsağı ile yemek borusu arasındadır. Midemiz kaslardan meydana gelir. Sindirim faaliyetinin önemli bir kısmı midede gerçekleşir.

Haydi çalkala :)

Dişlerimizle parçaladığımız yiyecekler yemek borusunun genişlemesiyle aşağıya doğru inerek mideye ulaşır. Midedeki kasların çalkalama hareketiyle besinlerin daha da küçük parçalara ayrılması sağlanır. Oradan bu parçacıklar onikiparmak bağırsağına geçer.

Mide sağlığımıza dikkat edelim

- Açlık, hızlı yemek yeme, gazlı içecekler midemizin guruldamasına yol açan sebeplerden bazılarıdır.
- Midemizin düzgün çalışması için sağlıklı ve düzenli beslenmeli, asitli içeceklerden uzak durmalı, taze sebze ve meyve tüketmeli, yemeklerimizi iyi çiğnemeliyiz. Ayrıca yediğimiz besinler çok sıcak ya da çok soğuk olmamalıdır.

YEDİKLERİMİZİ İYİ SİNDİREBİLMEK İÇİN SAĞLIKLI BESLENELİM...

BERABER YEMEK YAPALIM

MUZLU VE ÇİLEKLİ SÜT

Sütü hepimiz çok seviyoruz. Her gün içtiğimiz sütün okul başarımızdaki etkisini ve kemik gelişimimiz için yararını biliyoruz. O yüzden, bu sayımızda hep birlikte muzlu ve çilekli süt hazırlayalım istedik. Haydi başlayalım.

Malzemeler

1 adet muz
15-20 adet çilek
1 büyük su bardağı soğuk süt

1

Çilekleri ayıklayıp yıkıyoruz.

2

Muzu soyup dilimliyoruz.

3

Bir büyüğümüzün yardımıyla süt, muz ve çilekleri köpürtene kadar mutfak robotunda karıştırıyoruz.

4

Karışımı bardaklara döküyor, 5-10 dakika beklettikten sonra servis ediyoruz.

Afiyet olsun arkadaşlar...

GÖKYÜZÜNÜN BÜYÜLÜ DÜNYASI

MARS

Başka gezegenleri merak ediyor musunuz? Sizce diğer gezegenlerde yaşam olabilir mi? Gelin, bu sayımızda son zamanlarda hakkında çok araştırma yapılan Mars gezegenini inceleyelim. Roketimiz hazır! 3,2,1...

"Kızıl gezegen" Mars...

- Mars'ın yüzeyi kızıl renktedir. Çünkü gezegenin yüzeyini oluşturan toprak ve kayalarda çok fazla miktarda demir bulunur.
- Dünya'nın yarı büyüklüğündeki Mars'ta basınç Dünya'dakinin yüzde 1'inden daha azdır. Sıcaklıklar ise -125 derece ile 20 derece arasında değişir.
- Bu gezegende kum fırtınaları görmek mümkündür.
- Mars'ta 1 yıl Dünya'da 687 güne denk gelmektedir.
- Mars'ın atmosferi Dünya'nınkinden yaklaşık 100 kat daha incedir.

- Mars'ta kanyonlara ve sönmüş volkanlara rastlamak mümkündür.
- Mars'taki yaşam olanaklarını keşfetmek için günümüzde bu kızıl gezegene çeşitli uzay araçları gönderilmektedir.
- Küçük ve kayalık bir gezegen olan Mars, çok gelişmiş teleskoplar kullanılmadan da gözlemlenebilir.
- Güneş sisteminin ikinci en büyük dağı Olimpos, Mars'tadır. Bu sönmüş volkan dağının yüksekliği yaklaşık 25 kilometredir.

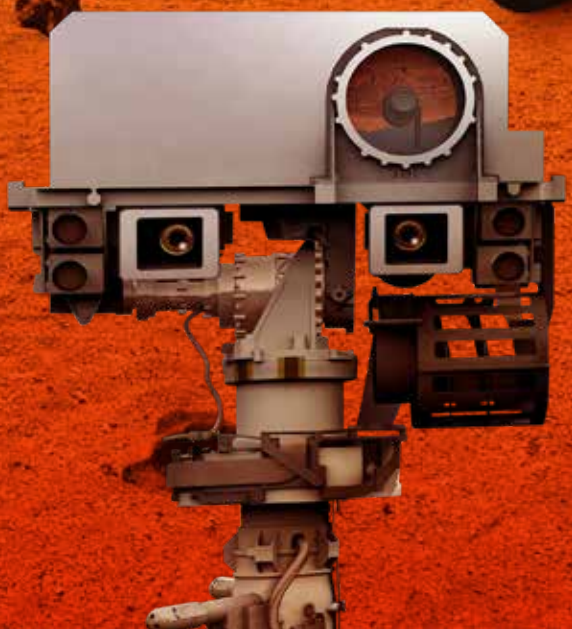

Mars'ı keşfederken...

Mars yüzeyinde araştırmalar yapmak amacıyla çeşitli robotlar bu kızıl gezegene gönderiliyor. 2012'de Mars'a indirilen Curiosity bu robotlar arasında en moderni ve en büyüklerinden biridir. Adeta bir bilim laboratuvarı işlevi gören bu robot Mars'ta çok önemli araştırmalar yapıyor ve çektiği fotoğrafları bilim insanlarına gönderiyor.

Bakalım, resmin içine gizlenenleri bulabilecek misiniz?

Sümela Manastırı
Ani Harabeleri
Nemrut Dağı
Türkiye

TARİHTE YOLCULUK

PÎRÎ REİS

Osmanlı denizcisi Pîrî Reis kitapları ve haritasıyla denizcilik alanına değerli katkılar sağlamış bir kartografıtır. Çizdiği ünlü harita tarihte çok önemli yer tutmaktadır.

Kartograf: Haritacı

Yaman bir denizci...

1485 yılında doğan Pîrî Reis, amcası Kemal Reis'in yanında denizcilikle tanışmıştır. Amcasıyla birlikte Osmanlı Devleti adına İspanya seferine katılmıştır. Zaman içinde Osmanlı donanmasında gemi komutanı olmuş, savaş kaptanlığı da yapmıştır. Yıllar sonra amcasını kaybedince Gelibolu'da yaşamayı, sefere çıkmak yerine haritalarla uğraşmayı ve kitap yazmayı tercih etmiştir.

Pîrî Reis'in haritası...

Pîrî Reis hem gözlemlerinden hem de daha önce çizdiği haritalardan yararlanarak o zamana kadarki en kapsamlı ve doğru Dünya haritalarından birini hazırlamıştır. Bu haritanın bir parçası günümüze kadar ulaşmayı başarmıştır. Diğer parçası ise bulunamamıştır.

Denizcilik tarihinin önemli kitabı: Kitab-ı Bahriye

Kitab-ı Bahriye, ünlü denizcinin hazırladığı bir kılavuz kitaptır. Pîrî Reis bu kitapta kendi denizcilik notlarını kullanmıştır. Eserde, Akdeniz kıyılarına ait çeşitli bilgiler bulmak mümkündür.

PTT'den Pîrî Reis anısına anma bloku

PTT, 2013 yılında çıkardığı "Piri Reis Haritasının 500. Yılı" temalı anma blokunda bu değerli kartografın ve haritasının görseline yer vermiştir. Aynı temada ilkgün zarfı da basılmıştır.

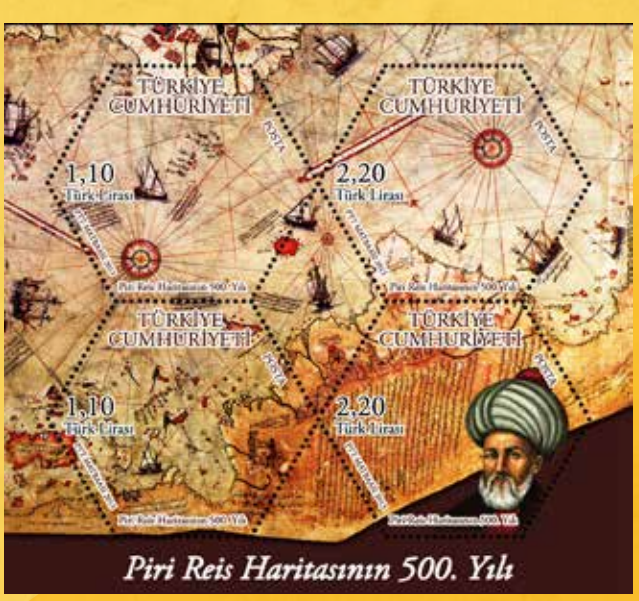

PULLARLA ÖĞRENELİM

SARAYLAR, KÖŞKLER, MÜZELER

Geçmişten günümüze pullara konu olmuş o kadar çok eser var ki... Saraylar, köşkler, kasırlar ve müzeler bu eserler arasında en değerlilerinden. Bizimle birlikte bu önemli mekanlara konuk olmaya ne dersiniz?

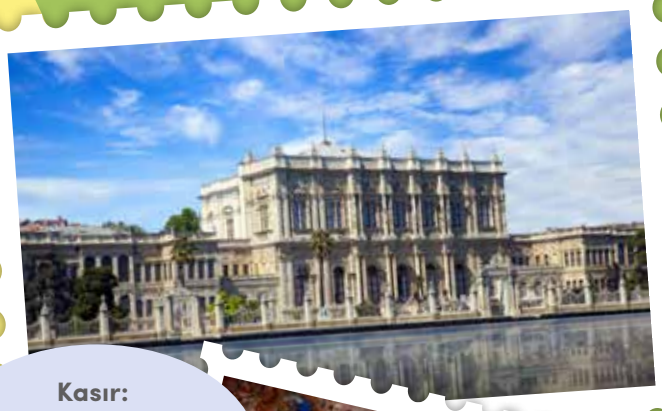

Kasır: Padişahlar için şehir dışında yaptırılmış küçük saray veya köşk

Tarihî ve kültürel miraslarımız

Saraylar, köşkler ve kasırlar bizim tarihî ve kültürel varlıklarımız. Geçmişte bu topraklarda yaşayanların yaşam biçimlerini, alışkanlıklarını ve kullandıkları eşyaları bu önemli mekanları gezerek öğrenebiliriz. Bugün müze olarak hizmet veren bu yerler her yıl çok sayıda ziyaretçiyi ağırlıyor.

Günümüzde Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreter Yardımcılığı (Millî Saraylar), bünyesindeki saray, köşk, kasır, müze ve tarihî fabrikaların idaresi, bakımı, onarımı, restorasyonu ve müze olarak işletilmesi görevini yerine getiriyor.

- AYNALIKAVAK KASRI
- BEYKOZ KASRI
- FLORYA ATATÜRK DENİZ KÖŞKÜ
- IHLAMUR KASIRLARI
- KÜÇÜKSU KASRI
- MASLAK KASIRLARI
- YALOVA ATATÜRK KÖŞKLERİ
- DOLMABAHÇE SARAYI
- BEYLERBEYİ SARAYI
- YILDIZ SARAYI-ŞALE
- DOLMABAHÇE SAAT MÜZESİ
- AYNALIKAVAK MUSİKİ MÜZESİ
- SARAY KOLEKSİYONLARI MÜZESİ
- HEREKE HALI VE İPEKLİ DOKUMA FABRİKASI
- YILDIZ ÇİNİ FABRİKA-İ HÜMÂYÛNU

PTT, 1987 ve 1988 yıllarında çıkardığı "Millî Saraylar" temalı pullarla bu yapıların önemine vurgu yapmıştır.

SPORCU PTT ÇOCUK

ORYANTİRİNG

Yönünüzü kolay bulabiliyor musunuz? Peki, yön bulmakla ilgili bir spor etkinliği olduğunu biliyor musunuz? Bu sayımızda oryantiring sporunu anlattık. Haydi başlayalım.

Yönümü şaşırdım!

Oryantiring "yön bulma" anlamına gelir. Bu spor dalında sporcular, harita ve pusula kullanarak belirli bir sürede hedef olarak belirlenen yerlere ulaşmaya çalışır. İlk oryantiring faaliyetleri 1918 yılında İsveç'te başlar ve zaman içinde tüm dünyaya yayılır. Ülkemizde ise oryantiring faaliyetleri 2002 yılında kurulan Türkiye Oryantiring Federasyonu bünyesinde sürdürülmektedir.

Oryantiring doğa yürüyüşü veya koşusunu da kapsar. Çoğunlukla askerlerin yaptığı bir spor olarak bilinse de günümüzde başta federasyonların düzenlediği etkinlikler olmak üzere birçok yerde oryantiring faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

Oryantiringin farklı biçimleri

- **Bu spor yürüyerek ve koşarak olduğu gibi kayak ve dağ bisikleti ile de yapılabiliyor.**
- **Avrupa'da yüz yıldan fazla süredir oryantiring ile uğraşılıyor.**

Oryantiring sırasında...

- Yarışmacıların elinde, üzerinde belirlenmiş hedeflerin yer aldığı haritalar vardır.
- Amaç, hedef noktalara en kısa zamanda ulaşmaktır. Hedef noktalara ulaşıldığında sporcular bayrağın yanındaki zımbayı kullanarak veya kontrol kartlarını basarak orada olduklarını belirtirler.
- Tüm hedeflere ulaşamayan sporcular oyundan elenmiş olur.

SOKAK OYUNLARIMIZ

MİSKET

- Açık alanda grup olarak oynanan bu oyun oldukça zevklidir.
- Malzeme olarak misketlere ihtiyaç vardır.
- Öncelikle kullanılacak misket sayısı belirlenir. Daha sonra misketler yan yana dizilir.
- Yaklaşık 3-4 metre uzağa bir başlangıç çizgisi çizilir.
- Her oyuncu "ellik" adı verilen ve rahat fırlatacağı bir misket seçer.
- Atışı ilk yapacak oyuncu seçilir.
- Oyuncu, "Sağ baş mı, sol baş mı?" diye sorar. Hangi tarafa karar verildiyse onun tersi yönündeki misketleri vurmak amacıyla atış yapar.
- Oyuncu, verilen karara göre atış sonucunda vurduğu misketin sağında veya solunda kalan misketleri toplar.
- Oyun sonunda elinde en çok misketi olan oyunun galibi olur.

SANATÇI PTT ÇOCUK

KARİKATÜR

**Karikatürleri sever misiniz?
Ne kadar komik ve eğlenceliler değil mi?
Bu sayımızda sizin için karikatür sanatını ele aldık.**

Karikatürler insan ve toplumla ilgili her tür olayı konu alarak abartılı bir biçimde sunan düşündürücü ve güldürücü resimlerdir. Karikatür çizen sanatçılara karikatürist denir. Karikatür sözcüğü dilimize Fransızcadan geçmiştir.

• Ülkemizde karikatürün başlangıcı 1870'li yıllara dayanır. Geçmişten günümüze birçok karikatür ustası bu türün en güzel örneklerini sergilemiştir.

• Karikatür çizmek için kurşun kalem, silgi, resim kağıdı, mürekkep, fırça gibi değişik malzemeler kullanılmaktadır. Günümüzde bilgisayardaki tasarım programları da karikatüristler tarafından tercih edilmektedir.

Karikatürlerin konuları çeşit çeşit olabilir. Günlük yaşam, hayvanlar ve eğitim hayatı gibi konularda çocuklar için çok eğlenceli karikatürlere rastlamak mümkün.

Karikatür yarışmaları

Her yıl farklı ülkelerde hem çocuk hem de büyük kategorisinde düzenlenen karikatür yarışmaları, katılımcıların birbirinden yaratıcı karikatürleriyle dikkat çeker. Yarışmalar kapsamında düzenlenen sergilerde, dereceye giren ve ödül alan karikatürleri görmek mümkündür.

PTT'den Türk Karikatür Sanatı pulları

PTT, 1991 yılında çıkardığı ve üzerinde Amcabey ve Abdülcanbaz karakterlerinin olduğu "Türk Karikatür Sanatı" temalı pullarla bu sanatın önemini vurgulamıştır.

SEVGİLİ GÜNLÜK

Üç gün önce arkadaşlarımla okul bahçesinde oynarken karşıdaki apartmanın önüne bir ambulans geldi. Çok yüksek sesli bir korna çalıyordu. Ambulansın lambası yanıp sönüyordu. Ambulanstaki görevliler apartmandan bir hastayı alıp acil olarak hastaneye götürdü. Sınıfça merak ettik neler olduğunu fakat öğrenemedik. Öğretmenimiz, ambulanslar ve 112 Acil Sağlık Hizmetleri konusunda bizi bilgilendirmek üzere Sağlık Bakanlığı'ndan bir büyüğümüzün geleceğini söyledi.

Bugün ise öğretmenimiz bir sağlık görevlisi ile sınıfa geldi. Onun sayesinde konuyla ilgili çok faydalı bilgiler edindik. Yetkili, acil bir sağlık problemi yaşanması durumunda 1-1-2 sayılarını telefonda tuşlayarak ücretsiz ambulans servisine ulaşabileceğimizi söyledi.

Birisi rahatsızlandığında onu yerinden oynatmamamız, başında kalabalık yapmamamız gerekiyormuş. Hemen bir büyüğümüze haber verip 1-1-2'yi aramasını söylemeliymişiz. Ambulans gelinceye kadar hastanın yanında durmamız gerekiyormuş.

Büyüklerimizin bu numarayı aradığında bulunulan yerin açık adresini, hastanın yaşını, cinsiyetini, biliniyorsa daha önce geçirdiği hastalıkları, hastanın bilincinin yerinde olup olmadığını, nefes alıp almadığını, kanaması ya da göğüs ağrısı olup olmadığını, yarası varsa yarasının yerini ve nasıl meydana geldiğini sakin bir şekilde anlatması gerekiyormuş. Ayrıca gereksiz yere bu numaranın meşgul edilmemesi önemliymiş.

Sağlık görevlilerinin hastanın bulunduğu yere göre kara, hava ve deniz ambulansıyla ya da kar paletli ambulansla yardıma gelebileceğini öğrendik. Yani bizim gördüğümüz ambulans dışında da ambulans çeşitleri varmış.

Bugün sağlık görevlisinden çok önemli bilgiler edindik. İyi ki ambulanslar var ve ne zaman ihtiyacımız olsa yetişiyorlar.

BİLİNÇLİ PTT ÇOCUK

SORUMLULUKLAR

Hepimizin yerine getirmesi gereken şeyler var. Bunlara sorumluluk deniyor. Tıpkı büyüklerimiz gibi bizim de sorumluluklarımız var. Beraber göz atmaya ne dersiniz?

Eşyalarımızı güzel kullanmaya özen göstermeliyiz

Eşyalarımızı özenli kullanmamız onların ömrünü uzatır. Örneğin, kıyafetlerimizi düzenli bir şekilde katlayıp saklarsak daha uzun süre giyebiliriz, çünkü eskimezler. Ayrıca oyuncaklarımızla oynadıktan sonra onları düzgünce yerine kaldırmak ve odamızı toplamak sorumluluklarımız arasında yer alıyor.

En önemli görevlerimizden biri: ödev yapmak

Bazı ödevleri yapmak oyun oynamak kadar eğlenceli olmayabilir. Ancak ödevlerimizi zamanında ve öğretmenimizin istediği şekilde yapmamız önemli.

O dişler fırçalanacak, kaçışı yok :)

Bu konuda tembellik yapmayalım. Dişlerimizi günde en az iki kere ikişer dakika fırçalarsak daha sağlıklı dişlere sahip oluruz.

Büyüklerimize yardım edelim

Büyüklerimizle güzel vakit geçirmenin bir yolu da onlara yardım etmek. Örneğin, annemize yemek yaparken, sofrayı toplarken yardım edebiliriz. İyi fikir, neden olmasın?

Uyusun da büyüsün ninni, tıpış tıpış yürüsün ninni...

Zamanında yatmak ertesi gün daha dinç kalkmamız ve gün boyu enerjimizi korumamız için önemli. Dolayısıyla vaktinde uykuya geçmemiz sağlığımız için yerine getirmemiz gereken bir sorumluluğumuz. Ancak uyku öncesinde büyüklerimizden bize masal anlatmalarını isteyebiliriz, değil mi?

ENGELLERİ AŞALIM

Engeller hayatta güzel şeyler başarmanın önüne geçemez. Bunu kanıtlayan o kadar çok kişi var ki... Biz de bu sayımızda işitme engelli bir müzik dâhisi Beethoven'ı misafir ettik.

LUDWIG VAN BEETHOVEN

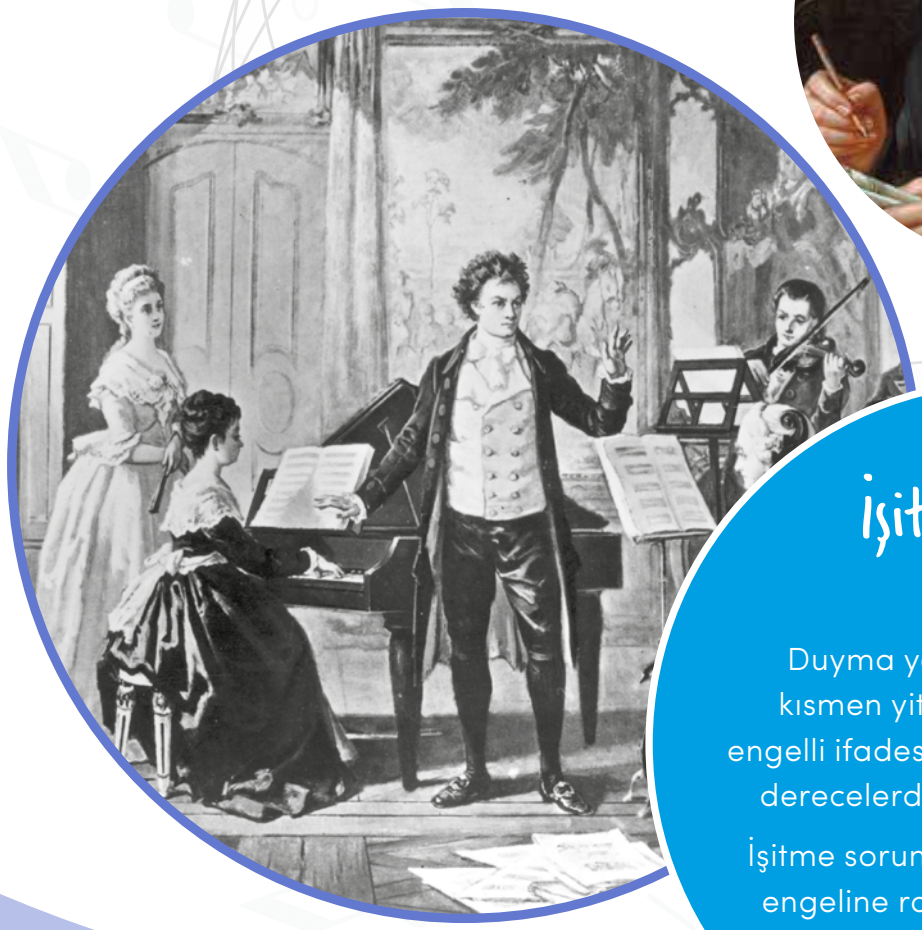

İşitme engelli kimdir?

Duyma yetisini tamamen veya kısmen yitirmiş kişiler için işitme engelli ifadesi kullanılır. Bu kişiler farklı derecelerde işitme kaybı yaşarlar.

İşitme sorunu bulunan birçok kişi bu engeline rağmen çok büyük işlere imza atıyor. Beethoven da onlardan biri...

Küçük yaşta önemli başarılar

1770 yılında Almanya'da dünyaya gelen piyanist ve besteci Beethoven eğitimine çok küçük yaşta başlar. Klavyeden kemana birçok müzik aletini çalmayı öğrenir. Daha 8 yaşındayken ilk konserini veren Beethoven, 13 yaşında ilk bestesini yapar.

İşitme problemi başlıyor...

Yirmili yaşlarının sonunda Beethoven'ın işitme problemi başlar. İlerleyen yıllarda ise duyma yetisini tamamen kaybeder. Beethoven en kıymetli eserlerini işitme engelli olduğu dönemde verir.

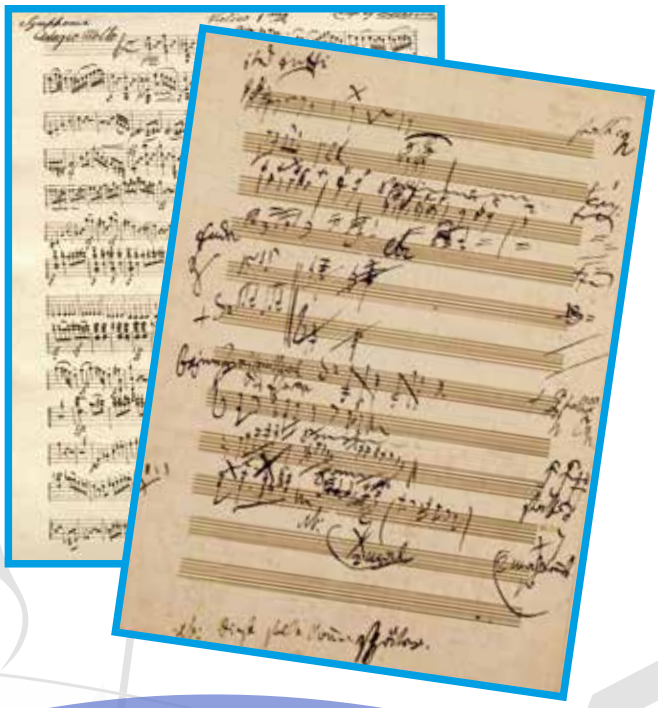

Beethoven'dan önemli eserler

Yazdığı sonatlar ve senfonilerle müzikal dehasını ortaya koyan Beethoven, eserleri her dönem ilgi ve beğeniyle dinlenen bir sanatçı olmuştur. En bilinen iki eseri ise 9. Senfoni ve Ay Işığı Sonatı'dır.

Ya siz, daha önce Beethoven'ın eserlerinden birini dinleme fırsatı buldunuz mu?

MERAKLI PTT ÇOCUK

DENDROLOJİ

“Ağacın da bilimi olur mu!” demeyin. Elbette var. Haydi beraber inceleyelim.

Dendroloji, Yunanca ağaç anlamına gelen *dendron* kelimesinden türemiştir ve “ağaçbilim” demektir.

Bu bilim dalı bitkileri inceleyen bitki biliminin (botanik) bir alt dalıdır.

Dendroloji genel olarak ağaçları, çalıları, ağaççıkları, asmaları ve sarmaşıkları inceler.

Bu bilim dalında ağaçların Türkçe ve Latince isimlerinin yanı sıra belli başlı botanik özellikleri, doğal yayılım alanları, yetişme şartları ele alınır.

Kırsal Çevre ve Ormancılık Sorunları Araştırma Derneği tarafından her sene Dendroloji (Ağaçbilim) Okulu düzenlenmektedir. Yapılan çalışmalarda katılımcılar parklardaki uygulama gezilerinde ağaçları yakından tanıma fırsatı bulmaktadır.

ŞİFRELİ BULMACA

Hazırlayan: Mustafa Başaran

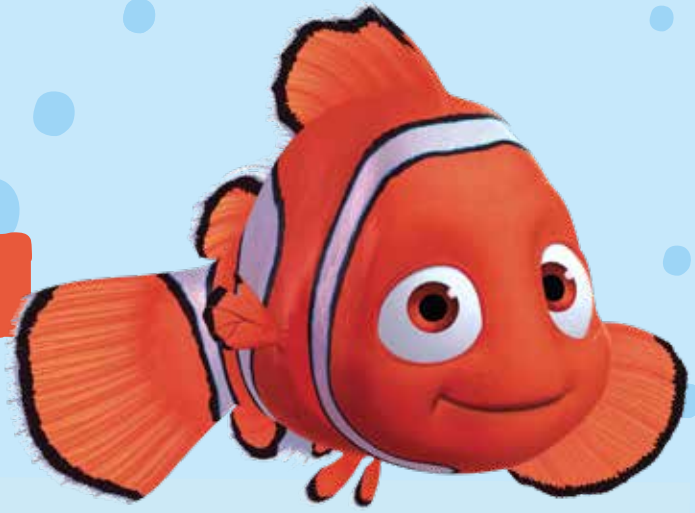

U	Ç	S	U	Z		B	U	C	A	K	S	I	Z		B	İ	R
1	2	3	1	4		5	1	6	7	8	3	9	4		5	10	11
	12	8	13	7	14	1	3	15	7		13	7	16	7	13	7	14
	14	17	18	12		10	3	10	18	19	10		8	20	2	20	8
	5	10	11		5	7	19	9	21	9	14		5	7	16	9	14
22	7	14		5	10	11		3	20	11	20		18	7	6	17	11
7		23	17	2	17	11		14	17	18	12		13	7	16	7	22
9	21	9		13	17	11	17		8	7	11	16	9		8	12	13
1	19	7	18	7	4		5	10	11		10	19	23	10		24	17
	18	17	11	7	8		22	1	13	18	7	8	15	7	22	9	11
	5	1		5	20	13	20	19	20		22	20	14	13	7	14	9
14		23	20	4	17	19	19	10	8	19	17	11	10		12	19	22
1	21	1		8	7	22	7	11		15	17	25	19	10	8	17	19
17	11	10		22	17		26	17	8		2	12	8	15	1	11	

KAYIP BALIK NEMO

"UÇSUZ BUCAKSIZ BİR" ifadesindeki harfleri aynı sayılı karelere aktarın ve diğer sözcükleri tahmin ederek metni oluşturun.

Bu ifade "Kayıp Balık Nemo" filminin tanıtımından alınmıştır.

ATASÖZLERİMİZ DEYİMLERİMİZ

AĞAÇ YAŞKEN EĞİLİR

ANLAMI:
İnsanlar küçük yaşta kolay eğitilir.

Kış bitip ılık bahar günleri yüzünü gösterince öğretmen öğrencilerini toplamış ve korulukta ders yapmaya karar vermiş. Öğrenciler öğretmenin onlara fidan dikimini göstermesini istemiş. Öğretmen bu isteği severek kabul etmiş. Çocuklar neşe içinde koruluğa varmışlar. Öğretmenleri fidanı dikmeden önce onu nazikçe sökmeyi öğrenmeleri gerektiğini söylemiş ve küçük bir fidanı ekili olduğu yumuşak topraktan kolayca çekip çıkarmış. Hem de köklerine zarar vermeden... Öğrenciler öğretmeni alkışlamışlar. İçlerinden biri "Çok kolaymış" diye bağırmış. Öğretmen ondan fidan sökmeyi denemesini isteyince çocuk en yakındaki fidana koşmuş. Öğretmeninin "Acele etme, köklerine zarar verme!" ikazlarına kulak asmadan kan ter içinde fidanı sökmeye çalışmış ama başarılı olamamış. Bunun üzerine öğretmen şöyle söylemiş: "Benim fidanım toprakla yeni buluştuğu için kolayca söküldü. Ama kök salmış bir fidanı sökmesi zordur. 'Ağaç yaşken eğilir' diye boşuna dememişler."

OKUYAN PTT ÇOCUK

BENZERİMİ ARIYORUM, GÖRDÜNÜZ MÜ?

Yazar: Nursel Erdoğan
Resimleyen: Seçil Çokan

Küçücük bir hayvancık... Ormanda kendini çok yalnız hissediyor. Diğer bütün hayvanlar ondan farklı. Hayvan arkadaşları ona "Sana benzeyen bir hayvancık var mı bilmiyoruz. Seni bulduğumuzda küçücük bir yavruydun. Ne yalan söyleyelim, bugüne kadar sana benzeyen bir başka hayvan görmedik. Adını da bilmiyoruz" diyor. O da benzerini aramaya çıkıyor. Başına neler mi geliyor?..

BERK OPERACI OLDU

Yazar: Kaan Elbingil
Resimleyen: Merve Atılgan

Berk'in birçok arkadaşı farklı kurslarda yeteneklerini sergilemektedir. Peki ya Berk? Yeteneksiz midir ki? Komşuları da destekler ve Berk birçok kursa gider. Ritmik jimnastik kursu, güzel konuşma kursu gibi. Acaba opera sanatçısı Alpdoğan ağabeyinin apartmana taşınmasıyla Berk'in kurs arayışı son bulacak mıdır?

LEYLEĞİ HAVADA GÖRMEK

Yazar: Hasan Cüneyt Bozkurt
İllüstratör: Öykü Özer Terzioğlu

Yusuf, sabahları erken uyanmayı sevmezdi. Fakat Mart ayı yaklaşırken, yatmadan önce pencerenin önündeki mavi boyalı, tahta kanatlarını sonuna kadar açardı. Uyanır uyanmaz camlara koşturur, gökyüzünü izlerdi. Komşu evlerin bacalarına, kıvrıla kıvrıla inip çıkan yollara kısa aralıklarla dikilmiş elektrik direklerinin tepelerine ve çam ağaçlarının çatal gövdeli, kalın dallarına bakardı.

O sabah babasına leylekleri sordu.

"Daha erken. Mevsimi değil." dedi babası.

Yusuf, odanın bir köşesindeki yer yatağında doğruldu. Yorganı üstünden attı. Babası, kollarını sıvazlayıp kömür sobasının kapaklarını açtı.

"Haydi, sofraya!" diye bağırdı Yusuf'un annesi.

Sesi başka bir odadan geldi.

"Giy üstünü. Okula geç kalacaksın." dedi babası.

Babası, kahvede konuşmalar yapan şehirli adamlardan dinlemişti. Leylekler, her yıl Mart ayında Afrika'dan Beşparmak Dağları'ndaki köylere göç ediyorlardı. Hatta birçok kez babasıyla birlikte bu şehirli adamların demir sepetli, uzayan merdivenli araçlarla leylek yuvalarına tırmandıklarını görmüştü. Yuvalardaki yumurtaları sayıyor, yumurtalardan çıkan yavruların bacaklarına, üzerinde yazılar bulunan mavi halkalar takıyor, ağırlıklarını, gaga boylarını, kanat uzunluklarını ölçüp deftere not ediyorlardı. Bir sene onların köyüne yuva yapmaya gelen leylek, başka bir sene Yunanistan'ın bir köyünde görülebiliyordu.

Yuvaları hep merak etmişti.

"Keşke beni de o sepete bindirseler de ben de yuvaları görsem." diye can atardı.

Sadece o mu? Köydeki bütün çocuklar merdivenin altında, elektrik direklerini birbirlerinin üzerine basa basa kucaklayarak bekleşirdi.

"Bundan 5 tane çıkacak." derdi biri.

"Ben damdan gördüm. 7 tane çıkacak." derdi öbürü.

Çığlık çığlığa iddiaya tutuşurlardı. Bir keresinde 11 yumurta çıkmıştı da herkesin ağzı açık kalmıştı. Fakat leylek yuvaları, onları her zaman böyle sevince boğmazdı. Bazen gerçekten boğulacakmış gibi üzülürlerdi. Demir sepetteki adamlar, "Bakın şu yaptığınıza!" der gibi yuvadan topladıkları poşetleri, gübre çuvallarını ve plastik ipleri herkesin görmesi için aşağıya sarkıtır, bir süre bekletir ve boşluğa bırakırdı.

"En kötüsü de o ipler," diye geçirdi içinden Yusuf.

Pencereden ayrılmış, okul giysilerini giymişti. Annesinin kurduğu yer sofrasında babasıyla birlikte oturuyordu. Bazlamadan kopardığı parçayı ağzına attı ama birkaç isteksiz çene hareketinden sonra durdu.

Yumurtadan çıkan leylek yavrularının kanatlarına, bacaklarına ve boyunlarına dolanan ipleri düşündü. Çiftçilerin; ineklerini, danalarını, keçilerini, koyunlarını beslemek için kullandığı samanlar, balyalar halinde taşınırdı. Bu balyaları sarmak için plastik, siyah ipler kullanılır, ipler kesildiğinde köyün her yerine dağılırdı. Bir an önce yuva kurup yavrularını büyütme telaşında olan anne ve baba leylekler, ne kadar tehlikeli bir iş yaptıklarından habersiz, bu ipleri yuvalarına taşırdı. Yumurtadan çıkan yavrular, anne ve babalarının uzun, kırmızı gagalarından çıkardıkları balık, böcek, yılan, fare, sıçan ve kurbağaları yemek için yarışırken bu iplere dolanır; boyunlarındaki, kanatlarındaki, bacaklarındaki iplerden kurtulmak için mücadele ederken hayatlarını kaybederlerdi. Bazıları yaşardı. Demir sepetteki adamlar kimilerini henüz ipler ölümcül olmadan oracıkta kurtarırdı. Kanadı ya da bacağı kırılan bazılarını da hastanede tedavi edip yuvalarına bırakırlardı.

"Eskiden bez balyalarda saman taşınırdı," demişti babası.

O zamanlar leylekler böyle sakat kalmaz ya da ölmezdi. En önemlisi, anne ve baba leylekler yiyecek bulmak için kilometrelerce uzağa gitmek zorunda kalmazdı. Onlar bu kadar uzağa gitmek zorunda kalmayınca yeni tüylenen yavrular da kızgın güneşin altında, poşetlerin, plastik iplerin ve gübre çuvallarının üzerinde uzun süre onları beklemek zorunda kalmazdı.

"Eskiden tarlayı sürerken her traktörün arkasında leylekler olurdu," diye anlatmıştı babası.

Toprak alt üst edilirken sağa sola kaçışan böcekleri yerlerdi. Bitki kökleriyle beslenen, iş makinesi gibi kolları ve uzun gövdeleriyle toprağı hızlıca kazabilen bu kahverengi böceklere kocaman olduklarından "Danaburnu," deniyordu. Bazen balıkçılar da leylekler gibi onları toplardı. Ama çocukları için değil. Aslında çocukları için ama öyle değil. Oltalarına takıp yem yapar; kefal, levrek, yayın balığı avlarlardı. Çoğu zaman oltalarına "Takoz," denilen bir sazan türü takılırdı. Lezzetli balıklarla beslenen, çok çabuk üreyen ve balıkçıların pazarlarda satamadığı türden bir balıktı. Yusuf, babasıyla balık tutarken kaç defa Takoz yakalamıştı da suya geri bırakmışlardı. Fakat leylekler Takozlara bayılıyordu. Sadece Takozlara mı? Dikey gözbebekleri, küçük pullarla örtülü üçgen başları, belirgin boyunları, kısa ve küt kuyruklarıyla zehirli yılanlar sadece geceleri hareket ederlerdi de yine de leyleklerden kaçamazlardı.

Kahvede konuşmalar yapan şehirli adamlar, "Leylekler azaldıkça gölde takozlar, tarlada danaburunları ve zehirli yılanlar çoğalıyor," diye anlatırdı. Yusuf'un babasının çocukluğunda suyundan çay demlenen göl, şimdilerde köpüren, varillerle boya boşaltılmış gibi yeşile dönmüş bir garip sulak alandı. Leyleklerle birlikte tepeli pelikanlar, küçük akbalıkçıllar, bahriler, küçük karabataklar, angıtlar, küçük batağanlar, yeşilbaş ördekler, sakar mekeler her yıl daha az görülmeye başlamıştı.

Şehirli adamlar böyle anlatırken kimileri kahveden çıkıp gider, kimileri başka bir dünyada yaşıyormuş gibi televizyon izlemeye devam ederdi. Yusuf, o adamların hepsini tanıyordu. Onların çocuklarını da tanıyordu. Mart ayı geldi mi geceleri sazlıkların içinde kurbağa toplayıp satarak para kazanırlardı.

"Kurbağa üretim çiftlikleri kurulsun." diyordu şehirli adamlar.

Çünkü henüz tarlaların sürülmediği bir mevsimde, Mart'ta leyleklerin beslendiği en önemli hayvanların başında kurbağalar geliyordu. Böyle olunca eskiden şehirlerden duyulan kurbağa sesleri köylerde bile ıssızlaşmıştı. Köyler de ıssızdı. Her yıl nüfus azalıyordu. Yusuf, annesi ve babasıyla kahvaltı yaparken iki gözlü, tahta kapılı evleri de ıssızdı. Yemekte konuşmayı pek sevmezlerdi. Babası biraz sonra kahveye gidecek, annesi avluyu süpürecekti.

Yusuf, kahvaltısını bitirir bitirmez sofra bezinin dizlerine gelen kısmını tepsiye doğru katlayıp ayaklandı. O böyle kalkınca annesi de kalktı. Yusuf, okul çantasını sırtına geçirdi.

"Şunu da giy." dedi annesi.

Ocak ayının soğuğunda kendi ördüğü hırkayı uzattı oğluna. Daha doğrusu Ocak ayının soğuğu düşüncesiyle uzattı hırkayı. Hava bulutsuzdu. Gün doğumundan güneş yükseliyordu. Yusuf, isteksizce hırkayı aldı. Ayakkabılarını bağlayıp avluya çıktı.

Okul yolunda bakışları hep gökyüzündeydi. Leyleği havada görmenin uğur getireceğini söylerdi annesi. Babası da böyle söylerdi. Fakat başka anneler, babalar onlar gibi değildi. Avluda pisliği çok oluyor, diye Ağustos'ta göç eder etmez bacadaki yuvayı bozan anneler de vardı; elektrik tellerine, trafolara zarar veriyor, diye direklerdeki yuvaları bozan babalar da. Bu yüzden şehirli adamlar elektrik direklerinin üzerine, leylekleri tellerden uzaklaştıran, yüksek yuvalar yerleştirmişti.

Yusuf ve ailesi leyleklerin uçuşunu, duruşunu, gagalarını takırdatmalarını keyifle izlerdi. Üstelik uzayan merdivenli, demir sepetli araçlarıyla şehirli adamlar, yavruların bacaklarına halka takarken bazen yuvadan indirip çocukların onlara dokunmasına, onları sevmesine izin bile verirdi.

Yusuf'un alnında boncuk boncuk ter damlaları oluşmaya başladı. Tuzu gözlerini yaktı. Hep böyle oluyordu. Hırka giyse terliyor, giymese üşüyordu. Sabahın serinliği, öğlenin sıcağı, akşamın soğuğu, günler, aylar, mevsimler hepsi birbirine karışmıştı.

Tepesinde önceki senelerden kalma boş bir leylek yuvası olan elektrik direğinin yanında durdu. Sırt çantasını yere bıraktı. Hırkasını çıkardı. Çantasını yeniden sırtlarken gökyüzünden hemen hemen hiç ayrılmayan bakışları bir anda parladı. İşte leylek oradaydı. Siyah uçlu, ok gibi kanatları; kıpkırmızı, uzun bacakları ve gagasıyla köye doğru süzülüyordu. Yusuf, bir elinde hırkası, öbür elinde leyleğe dokundu-dokunacak parmaklarıyla, parmaklarındaki sevinçle el salladı.

"Daha erken. Mevsimi değil," demişti babası.

Şimdiden gelirse neler olacağını da anlatmıştı. Kabarık kar gibi göğsünden belliydi. Leyleğin de hırkası vardı elbet. Fakat terleyince çıkarabilir, üşüyünce giyebilir miydi? Belki bir şekilde yapardı. Peki, neyle beslenecekti? Ne kurbağa bulabilirdi bu mevsimde ne balık ne de böcek. Yusuf, onu gördüğüne sevinsin mi üzülsün mü bilemedi.

MANDALA BOYUYORUM

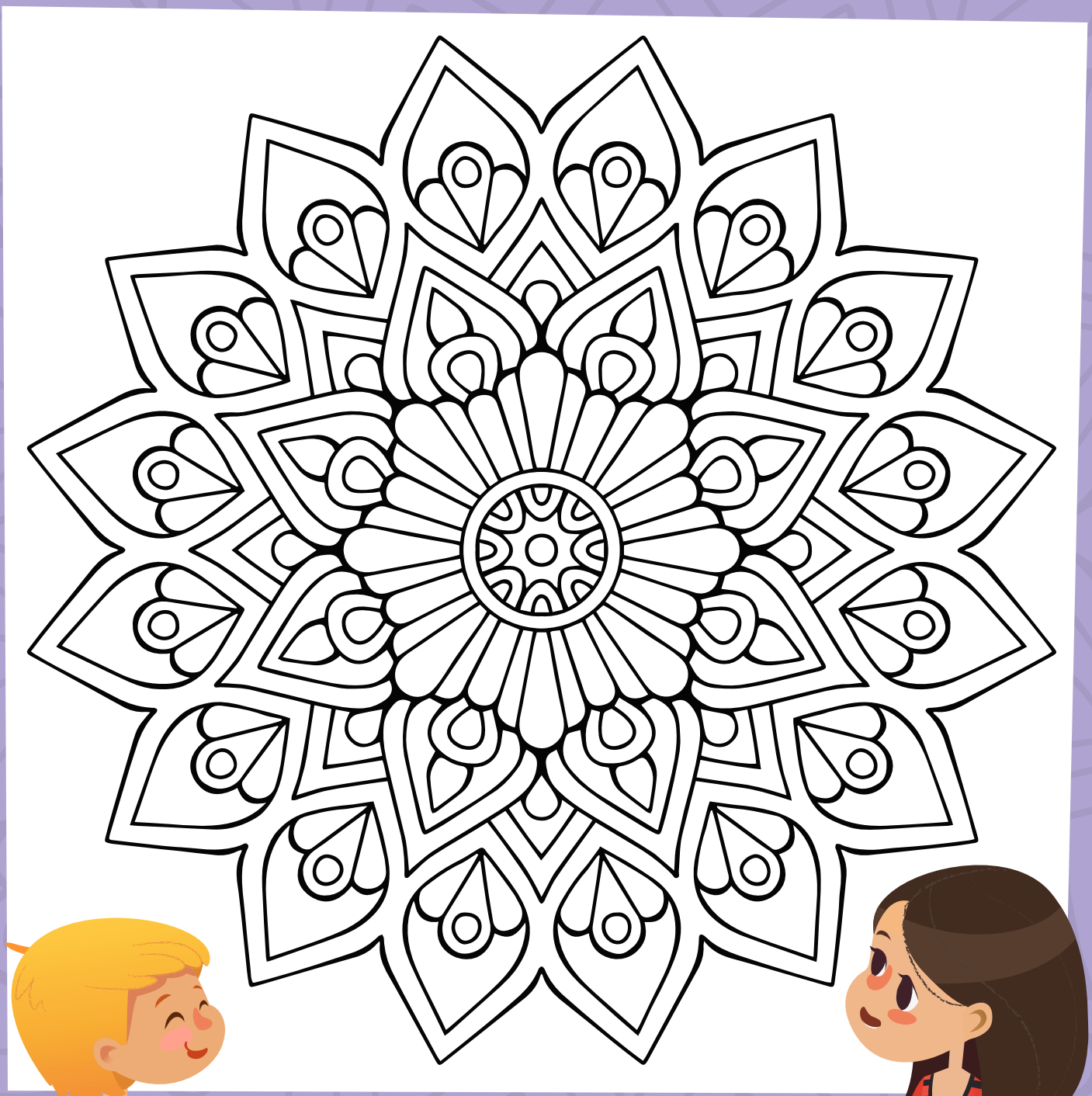

PTT ÇOCUK MEKTUPLARINIZI OKUYOR

PTT Çocuk'a neler yazmak istersiniz? Mektuplarınızı bekliyoruz.

Arkadaşlar, mektuplarınızı PTT A.Ş. Pazarlama Daire Başkanlığı, Şehit Teğmen Kalmaz Caddesi No:2 06050 Ulus/ANKARA adresine posta yoluyla gönderebilirsiniz.

BU AY "HAYAL-ET, YAZ" KÖŞESİNİN KAZANAN MEKTUBU:

Bir varmış bir yokmuş. Sinem adında küçük bir kız varmış. Bir gün dedesi haber izlerken Sinem de dedesiyle beraber oturup haberi izleyivermiş. Haberlerde orman yangınıyla ilgili şeyler anlatılıyormuş. Sinem ormanların yanmasına, doğayı bizimle paylaşan hayvanların yuvalarının yok olmasına çok üzülmüş. Dedesine bu durumu anlatmış. Dedesi Sinem'e, "Haklısın Sinem, bu duruma bir çare bulmalıyız" demiş. Sinem'in aklına ormana atılan sigaralar, sönmeyen ateşler ve atılan çöpler gelmiş. Dedesiyle aklına geleni paylaşmış. Sonra dedesiyle beraber bu durumla ilgili levhalar hazırlamışlar. İlgili kampanyalara başvurmuşlar, başvuruları onaylanmış. Sinem bu duruma çok sevinmiş. Hazırladıkları levhaları ormana asmışlar. Levhayı görenler artık ormanın yok olmasına izin vermemişler.

Elinle yaktığın ormanı gözyaşlarınla söndüremezsin.

Caner Doğruyol
Şanlıurfa

CEVAP ANAHTARI

Sayfa 9

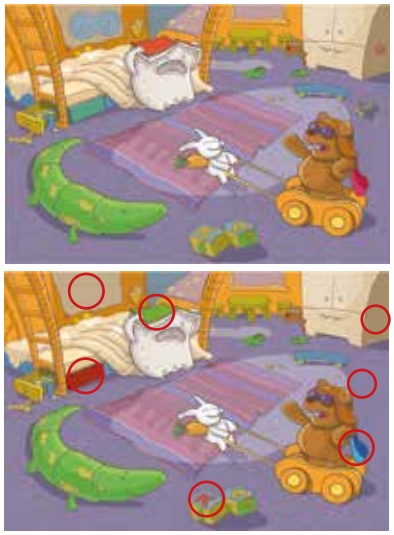

Sayfa 16

RIEGENEN	ENGINEER
REWOKR	WORKER
RHECAET	TEACHER
ROCTOD	DOCTOR
OTLPI	PILOT
EHELTAT	ATHLETE

Sayfa 17

T	Y	E	F	İ	C	E	K	R	İ	S	O	S		M
D	K	L	I	A	T	İ	R	A	H	S	U	H		A
F	T	K	E	B	E	L	E	K	A	D	Y	K		R
H	G	Z	A	K	A	F	G	G	E	A	M	T		S
K	U	U	K	H	E	T	M	C	C	D	Y	Z		Y
Y	K	Y	H	D	Z	H	Ğ	A	D	J	F	T		Y
E	D	S	D	U	İ	G	R	E	S	A	K	K		H
B	F	I	K	G	D	H	N	D	Y	Y	A	O		V
S	Y	B	M	U	R	U	Z	R	E	F	R	P		O
I	A	M	G	A	Y	G	U	N	C	A	N	F		G
B	C	R	Y	C	O	P	S	H	Y	R	E	A		B
F	B	H	A	A	S	F	F	B	O	Ğ	D	V		Y
K	E	G	Y	Y	N	S	I	A	B	O	I	Y		O
D	T	E	K	S	İ	M	D	B	Z	C	H	N		D

Sayfa 25

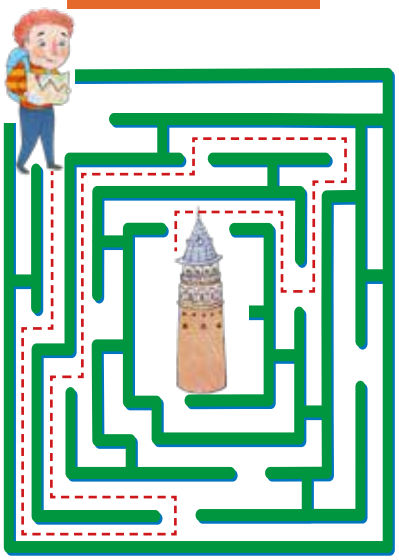

Sayfa 32-33

Sayfa 51

Uçsuz bucaksız bir okyanusta yaşayan Nemo isimli küçük bir balığın başından bir sürü macera geçer. Nemo yaşadığı yere karşı koyulamaz bir ilgi ve merak duymaktadır. Bu büyülü dünyanın güzellikleri olduğu kadar tehlikeleri de pek çoktur.

Ptt KİŞİSEL PUL

Sevdiklerinize Özel

FOTOĞRAFINIZ SİZDEN PULUNUZ PTT'DEN!

Özel anları, fotoğraflarınızı pula dönüştürerek ölümsüzleştirin.

444 1 788 | UDH | Ptt | www.ptt.gov.tr | /PTTKurumsal | /Ptt.Kurumsal | /pttkurumsal

Pttcell tüm Türkiye'yi uygun fiyata konuşturuyor

Pttcell

444 6 788
www.pttcell.com.tr

Faturasıza yeni gelene
Telsiz kullanım ücreti ve yeni hat tesisinde ÖİV ayrıca alınır. Paket içerikleri 30 gün geçerlidir. Paketler, bakiye yeterli olduğu takdirde kullanım süresi sonunda otomatik yenilenir. Yetersiz bakiye nedeniyle yenileme olmazsa, takip eden 29 günde yeterli yükleme yapılmazsa paketler otomatik iptal edilir. Paket aşımı ücretlendirilir. Faydalar devretmez. Detaylar: **www.pttcell.com.tr**